

دانشگاه امام صادق (ع)
دانشکده معارف اسلامی و اقتصاد
پایان نامه کارشناسی ارشد

عنوان:

مبانی نظری سوسیالیسم بازار در نظامهای اقتصادی

نویسنده: محسن طرد طلب حال

استاد راهنما: مسعود درخشان

استاد مشاور: حمید ناظران

سال تحصیلی: فروردین ۱۳۷۱

توصیفگر: ۱۹۳ ص. شماره بازیابی ۷۱ الف.

واژگان کلیدی: سوسیالیسم بازار / اندیشه های اقتصادی / برنامه ریزی

چکیده:

هدف از این پژوهش ، بررسی مبانی نظری سوسیالیسم بازار در نظامهای اقتصادی و پاسخ یابی به این سوالات است که آیا واقعا بازارها می توانند در جهت تحقق اهداف سوسیالیسم بکار برده شوند ؟ آیا جداسازی بازارها و سرمایه داری امری است شدنی ؟ آیا سوسیالیستهای بازار با پذیرش مکانیزم بازار دچار تناقض گویی نگشته اند؟ آیا می توان نظامی داشت که کامل بودن و سازگار بودن اصول موضوعه را با یکدیگر به همراه داشته باشد؟ و ... تحقیق حاضر با استفاده از روش کتابخانه ای انجام یافته و مباحث آن در چهار فصل تنظیم شده است. فصل اول ، اختصاص به امتیازات اقتصادی بازارها دارد. در فصل دوم بازار ، سوسیالیسم و اهداف دولتها مورد بررسی قرار می گیرد. فصل سوم به برنامه ریزی در

اقتصاد مبتنی بر سوسیالیست بازار می پردازد . نهایتاً فصل پایانی سرمایه داری و اهداف سوسیالیسم را بررسی می کند.

بر اساس نتایج حاصل از تحقیق ، در مورد امتیازات اقتصادی بازارها باید گفت که شاید بزرگترین آنها این باشد که وقتی بازارها خوب کار می کنند ، طریقه عالی پردازش اطلاعات هستند ، در عین اینکه به طور همزمان محرکهایی برای کار بر روی آن بوجود می آورند. از طرف دیگر در اقتصاد بازار نیازی به ارتباط ممتد بین خرده فروشی و عمده فروشی و برنامه ریزی مرکزی که به طور روزانه کمبودها و فزونی ها را بیان کنند ، نیست. یعنی نیازی جهت برنامه ریزی مرکزی برای موسسات تولیدی حس نمی شود که به آنها بگوید ، چه مقدار تولید کالا را کم یا زیاد نمایند. بازارها در عین حال ، نقیص خاص خود را دارند . بسیاری از فعالیتهای بازار به غیر از افراد شرکت کننده در امور بازار ، بر مردم نیز هزینه هایی را تحمیل می کند . آلودگی محیط زیست و هزینه های ناشی از آن ، نمونه بارزی از این مسأله است. در مورد مباحث فصل دوم می توان گفت که تمام ملاحظات منجر به دو نتیجه می شود : اولاً اینکه ، حتی سوسیالیزم بازار به یک تئوری در مورد توزیع عدالت ، برابری و همبستگی نیازمند است. ثانیاً برای حفظ این اصول مدون باید نقش محوری برای دولت در نظرداشت و سوسیالیزم بازار را نمی توان راه درمان کلی برای مسائل دولت در نظر گرفت . در اقتصادهایی که برنامه ریزی متمرکز به عنوان شکل اصلی مبادله کالاها و خدمات برگزیده شده ، غالباً غیر ممکن است که برنامه آنطور که تنظیم میشوند به مرحله اجرا درآیند. مسائل عمده در برنامه ریزی متمرکز صرفاً غیر قابل تحقق بودن آنها ، عدم انعطاف و در نتیجه عدم ارتباط و فقدان کارائی نیست بلکه علاوه بر آن ، نهادهای برنامه ریزی متمرکز برای مکانیسم بازار مانع ایجاد می کنند و به آن ضربه وارد می آورند. نهایتاً از تجزیه و تحلیل دینامیک سرمایه داری می توان چنین نتیجه گرفت که در نتیجه استثمار ، سرمایه داری هیچگاه از توزیع نابرابر درآمدها و ثروتها جدا نخواهد بود و آنرا می توان به عنوان یک مداومت در آینده سرمایه داری ملاحظه کرد.